

Aan mevrouw Zuhail Demir
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Brussel, 22 juli 2025

Geachte mevrouw de minister,

In de visienota '[Stappenplan richting een inclusiever onderwijs](#)' schreef u dat u voor het zomerreces een consultatienota over inclusief onderwijs zou uitbrengen. Ook tegenover [de Commissie voor Onderwijs](#) van het Vlaamse Parlement bevestigde u deze timing. We betreuren dat de consultatienota niet is verschenen, waardoor deze belangrijke hervormingen vertraging oplopen.

Een visie op de toekomst

De consultatienota zou een toekomstvisie tot 2040, concrete maatregelen en een tijdspad bevatten. We waarderen het oorspronkelijke opzet van de consultatienota en het participatieve proces dat hiervoor reeds gelopen werd. In het advies van de onafhankelijke Commissie Inclusief Onderwijs '[Evolutie naar scholen voor iedereen](#)' wordt een tijdspad uitgezet om tegen 2040 te evolueren naar één inclusief onderwijssysteem. De krijtlijnen werden dus al beschreven. Wij staan achter dit advies van de Commissie Inclusief Onderwijs en vragen dat deze visie nu wordt uitgewerkt in concrete maatregelen.

Mensenrechten als fundament

Het **VN-Verdrag Handicap** moet het uitgangspunt blijven. Artikel 24 van het VN-Verdrag Handicap erkent **het recht van personen met een handicap op onderwijs**, zonder discriminatie en met gelijke kansen voor alle leerlingen. Daartoe is een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus nodig.

Bied perspectief via een sterk en overkoepelend beleid

Wanneer de consultatienota uitblijft en daardoor de invoering van inclusief onderwijs vertraagt of verzwakt, betekent dit dat de **mensenrechten** van personen met een handicap langer **onder druk** zullen staan. Kinderen en jongeren met een handicap en hun ouders willen een perspectief op inclusie en hun recht op onderwijs realiseren. Wij vragen om **een allesomvattend en gecoördineerd beleidskader** voor inclusief onderwijs in te voeren, samen **met een duidelijk en bindend tijdsschema** voor de uitvoering. Wij pleiten voor een sterk overkoepelend beleid dat de verschillende

beleidsdomeinen en bestuursniveaus overstijgt. Daarom geven we in deze brief de krachtlijnen mee die cruciaal zijn om tot inclusief onderwijs te komen.

1. Samen leren op school

Het doel van inclusief onderwijs is dat kinderen en jongeren toegang hebben tot goed onderwijs met gepaste ondersteuning. Zij moeten de kans krijgen om samen te leren met leeftijdsgenoten zonder handicap, op een school naar keuze in hun eigen buurt.

2. Inclusief onderwijs voor alle leerlingen

Inclusief onderwijs heeft een brede invulling. De school moet gelijke kansen bieden aan alle leerlingen om zich te ontwikkelen, ongeacht hun kenmerken of kwetsbaarheden. Ook leerlingen met een complexe en/of intensieve ondersteuningsnood hebben recht op onderwijs in hun buurt. Een inclusief onderwijssysteem vraagt samenwerking en een multidisciplinair schoolteam met expertise vanuit verschillende domeinen.

3. In een integraal toegankelijke school

Elke school moet integraal toegankelijk zijn. Het gaat niet alleen om fysieke toegankelijkheid en de mogelijkheid om het schoolgebouw zelfstandig te gebruiken. Een goede akoestiek is eveneens cruciaal, net als de aanwezigheid van rustige ruimtes, toegankelijke communicatie, informatie en leermiddelen, en sociale toegankelijkheid ('je welkom voelen').

4. Open en verbonden schoolcultuur en schoolklimaat

Voor inclusief onderwijs is een omgeving nodig waarin alle leerlingen zich welkom, gewaardeerd en ondersteund voelen. Elke school moet een inclusieve visie ontwikkelen met aandacht voor het welbevinden en de veiligheid van iedere leerling. Een inclusieve schoolvisie hoort rekening te houden met alle aspecten van de schoolorganisatie, en gedragen te worden door het hele schoolteam.

5. Leerlingen en ouders als partners

Leerlingen en ouders zijn onmisbare partners om het onderwijs mee vorm te geven. Zij zitten mee aan het stuur om een inclusieve leeromgeving voor elke leerling te kunnen realiseren. Leerlingen hebben recht op inspraak en moeten kunnen kiezen in welke mate zij daarbij betrokken willen worden.

6. Inclusieve lessen, leerondersteuning en handicapspecifieke expertise

Een inclusief onderwijssysteem bouwt op voldoende en gepaste ondersteuning voor alle leerlingen. In de eerste plaats moet er aandacht gaan naar inclusieve klassen

en lessen vanuit universeel ontwerp, maar ook aanpassingen op maat zijn nodig. Leerlingen dienen ondersteuning te krijgen op basis van hun specifieke noden, los van hun diagnose of label. Kennis over ondersteuning moet stevig verankerd zijn in de schoolpraktijk. Alle betrokken personeelsleden moeten verder professionaliseren. In [de slotopmerkingen van het VN-comité](#) is opgenomen dat opleiding rond inclusief onderwijs verplicht moet zijn voor al het schoolpersoneel.

Neem alle scholen vandaag al mee

Vanaf het schooljaar 2026-2027 zullen de pioniersscholen opstarten. We vragen om **alle scholen vanaf vandaag** te betrekken bij inclusief denken en handelen. Dit is cruciaal om een succesvolle transitie naar een inclusief onderwijssysteem te bekomen tegen 2040. In afwachting van de grote hervormingen is er ook een plan op korte termijn nodig. Het recht op onderwijs voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften staat vandaag nog steeds erg onder druk. Dit komt doordat inschrijvingen onder tafel worden geweigerd, redelijke aanpassingen niet worden toegestaan of doordat aanpassingen niet mogelijk worden gemaakt bij het vermoeden van handicap of specifieke onderwijsbehoefte. We vragen om duidelijk te communiceren dat **de bepalingen uit het leersteundecreet onverkort blijven gelden** voor alle scholen.

De minister zet terecht stappen om **de kwaliteit van het onderwijs** te bevorderen. Inclusief onderwijs is kwalitatief onderwijs. Het heeft positieve effecten zowel op academisch als op sociaal vlak, en zorgt voor een daling van het aantal leerlingen dat uitvalt op school. We hopen dat er verder naar mogelijkheden gezocht wordt om **gelijktijdig de transitie** naar kwalitatief én inclusief onderwijs **te realiseren**.

Laat het momentum niet verloren gaan

Sinds de publicatie van het advies '[Evolutie naar scholen voor iedereen](#)' is **het draagvlak** voor een inclusief onderwijssysteem **verder gegroeid**. Katholiek Onderwijs Vlaanderen schreef de dialoognota '[Scholen voor iedereen: via pioniersnetwerken op weg naar inclusiever onderwijs](#)'. De Onderwijsvereniging Steden & Gemeenten publiceerde [vijf krachtlijnen voor inclusief onderwijs](#). GO! werkt aan een geactualiseerd, breed toekomstplan inzake inclusie. Organisaties van personen met een handicap vragen al jarenlang om stappen te zetten richting een inclusief onderwijssysteem. **Laat het momentum** dat heerst **niet verloren gaan**.

Met vriendelijke groeten,

Audrey Muschter

Voorzitter NOOZO – Vlaamse
adviesraad handicap

Reinhart Niesten

Woordvoerder NOOZO – Vlaamse
adviesraad handicap